

Salt semàntic i incendis a la xarxa

El «salt semàntic» consisteix a extreure una frase d'un context literari, escrit o oral, donant-li un altre contingut significatiu capciós, fals o confús, que no manté cap relació rellevant amb el que es va dir o escriure. Intencionadament es retalla una frase i es tergiversa el sentit original perquè n'adquireixi un altre a fi de desacreditar l'autor de la frase o simplement cridar l'atenció dels lectors.

Un exemple de manual d'ingenu salt semàntic: «Els antics egipcis habitaven en la vall del Nil i les mullers es reunien amb ells quan anaven a caçar o a pescar». En la idea d'antics egipcis no s'hi té en compte la dona; cal pressuposar que les dones no vivien en la vall, però acompanyaven els marits si anaven de caça o pesca.

Fragmentar una expressió, manipular-la i convertir-la en un titular, en un bloc semàntic, és habitual per part de provocadors obsessos. He trobat a la xarxa escrits burlescos contra en Puigdemont pel seu viatge fracassat al Marroc sense esmentar la sincera, vanitosa i imprudent declaració d'en García-Margallo, que confessà que l'Estat espanyol havia entrebancat les sortides de Puigdemont i ara estan endeutats amb molts països.

He recollit aquests tres casos recents de salt semàntic: 1.- La declaració gravada del militant Bonvehí, treta del marc textual, i convertida en una frase que escandalitzà molt gent. Cert que apel·là a un president autonomista per la Generalitat, però dins tres possibilitats polítiques que es poden produir a Catalunya. No és pas forassenyat el seu plantejament, no obstant el que va arribar adulterat a la majoria social és que el polític de PDeCAT apostava desvergonyidament per una autonomia presidida per un president tou que havia renunciat a l'independentisme.

2.- Es va interpretar maliciosament la declaració d'en Lluís Llach sobre el deure laboral dels funcionaris de complir amb la llei emanada del govern.

3.- Es va adjudicar a Jeroen Dijsselbloem, president de l'Eurogrup, una frase que mai no va pronunciar com es va reproduir a la premsa espanyola. Mai va dir el que diuen que va dir: «Els països del sud d'Europa es gasten els nostres diners amb vi i prostitutes». Acusava i també s'ho reprotxava a ell mateix que si es reben diners no es poden gastar amb aeroports sense avions, AVE que no porten passatgers, ni autopistes sense cotxes. No ens podem queixar capritxosament que els veïns molesten si em passo el dia molestant-los a ells.

La xarxa és la selva dels piròmans. Els incendis a la xarxa són diaris i qualsevol guspira pot abrandar un foc intercontinental, tal com va succeir la setmana passada. Les xarxes cremaven per una declaració retallada d'en Vargas Llosa que transmet al primer cop d'ull un missatge indignant. Molta gent es va sentir al·ludida, però és molta la gent que no sap llegir, que es refia precipitadament d'un titular enganyós i baladrer o no pesca mai la ironia dels escriptors. Quan s'explicà la comprensió lectora a l'escola molts van fer campana. Endemés molts es regeixen pels enunciats escandalosos, no consulten l'article perquè els fa mandra llegir. Mai havia llegit tants insults d'individus que l'únic que sabien de l'escriptor és que té una relació amb Isabel Preysler (si l'enveja fos tinya quants de tinosos hi hauria!) i n'havien tingut notícies des de la premsa del cor i dels programes escombraria televisius. Es carregaven al premi Nobel per haver-se amistançat amb una famosa. Quasi tots confessaven que no l'havien llegit, però en Vargas Llosa era feixista, dretà, imbècil, un podrit, un idiota, un cretí i evidentment (el més recorregut de tots) un fill de mala mare.

Un diari digital titulà una conferència de Vargas Llosa: «Els pobres no llegeixen perquè són uns ignorants» i en el

subtítol es podia llegir: «L'autor de La ciudad de los perros reflexionà sobre com es pot ser un escriptor en un país (el Perú) on molt poca gent llegeix i els rics tampoc no llegeixen perquè...». Situo el lector en el context, en el verdader camp semàntic. En Vargas Llosa està donant quatre lliçons magistrals en la universitat de Chicago amb el tema: «L'escriptor i els seus dimonis». En una conferència es preguntà com ell, home peruà, es va decidir per la literatura en un país que no llegeix ningú. Expressà l'agraïment al pare perquè no li va treure la il·lusió de fer-se escriptor, tanmateix l'advertí que la literatura en el Perú era un passaport al fracàs personal. A continuació va fer algunes pinzellades biogràfiques (l'extrema penúria en què es va trobar vivint en unes golfes atrotinades de París), com també sobre la situació d'analfabetisme i de deteriorament social i moral del Perú. Igualment parlà del procés creatiu i com l'autor sovint no té el control de la seva obra, és allò tan freqüent en els creadors que a voltes la narrativa o els personatges s'imposen a l'autor. Cità J. P. Sartre i afirmà que gràcies a ell es van dissipar els seus problemes morals d'haver optat per la literatura perquè des de la literatura es poden transmetre idees i obrir la ment de les persones. Sartre va ser el primer a adonar-se que ni els rics ni els pobres llegeixen assaig i vehiculà el seu pensament filosòfic en novel·les i obres de teatre.

L'escriptor comentà que els pobres sense accés a la cultura són ignorants (una evidència irrefutable) i no llegeixen llibres, però és molt més cínica i fastigosa la ignorància dels rics, perquè aquests sí que han gaudit del privilegi d'estudiar i haurien d'estar agraïts amb la cultura. «Ans el contrari es mofen de la literatura, de l'art i de la cultura». Un servidor està completament d'acord amb la declaració del escriptor.

Font del document:

http://www.diaridegirona.cat/opinio/2017/05/10/salt-semantic-incendis-xarxa/845326.html?utm_source=rss